

۲۰۱۶/۰۸/۳۱

آصف بهاند

طبيب او ملا

د ډاکتر زغم وصیت

ته مې گمراه بوله خو زه ستا په لاره نه درځم ما ډېرې ليدلې د جانان کلي ته لارې دي

ښايې زموږ د هيواد جغرافيايي موقعيت د تاريخ په اوږدو کې داسې راغلی وي چې زموږ تاريخ به، زموږ جغرافيه ټاکي؛ د همدې له مخې ويلای شم چې د تاريخ په اوږدو کې په سيمه باندې څومره فکري بدلونونه او د ټولنيز ژوند سونامي گاني چې راغلي دي، د ثقافت ټکي او مرکز يې يا عمداً افغانستان ټاکل شوی دی او يا به دا جغرافيه ور ته مناسبه وه.

په دغو فکري سونامي گانو کې، چې پر سيمه باندې راغلي دي، تر ټولو ډير وړانې يې زموږ په خاوره کې او زموږ د خلکو په ککړيو کې کړی دی. د ټولې نړۍ د سړي جگړې مرکز افغانستان و او منفي پايلې يې تر نن پورې زموږ خلک زوروي، وروسته له هغه چې دغه سره جگړه په تودې جگړې باندې واوښته، مرکز يې همدا افغانستان و او دی او اوس هم دا غميزه بڼه په خړپ او په اوج د افغانستان پر سټيز باندې روانه ده، زموږ د خلکو غوښي او ادوکې په کې سوخي، گاونډيان، د سيمي خلک، نړيوال ځني ور ته اړوي او زموږ خلک او ټولنه د نا پوهۍ او اوهامو د بلا په منگولو کې را گير، حيران، حيران ور ته گوري او سوخي.

په دې ټولو جريانونو او بدلونونو کې زموږ د نسلونو، نسلونو خلکو پر ذهن يوه فکري، رواني هيوالا او بلا حکومت کاوه او کوي يې چې هغه له دين نه نا سم برداشت او نا سم تفسير و او دی او دا کار له پيل نه تر پايه پورې هغو ملايانو کړی دی چې يا نه پوهيدل او يا يې د کوم غرض له پاره عمداً دا کار تر سره کاوه او تر سره کوي يې. نو دغو ترڅو حقايقو ته په کتو سره ويلای شو چې، د ملايانو دا ډله د دين تر ټولو لوی تحريفونکي، د انساني او وطني ملي ارزښتونو تر پښو لاندې کونکي، د جگړې اور بلوونکي او د انساني کرامت سپکوونکي دي.

وختونه، تير شول چا څه و نه ويل، ډيری په دې پوهيدل چې دغه ملايان څه کوي، خو چا څه نه ويل، څوک ډارېږي، څوک شرمېږي او د چا لاس تيرې لاندې دی او که چا څه ويلي هم وي، ښايې غږ به يې په کوم ډول ټپ کړای شوی وي او دا غږ او حرکت به مړ يا دريدلی وي، اوس دا دی چې خيره حرکت نه، بغاوت ته ورسیده او د دې «مقدس بغات» سر لاری محب زغم شو او پرته له ډاره، پرته له ځان سانسورئ نه او پرته له کومې پردې نه يې په ښکاره او په سپين ميدان نارې کړې چې ملا کله نور دي نه منم.

دا به سمه وي چې ملايان د پيغمبرانو وارثان دي، خو نه دا اوسنی او نننی ملا. که دوی د پيغمبرانو وارثان وای نو په جومات کې د خدای په کور کې دننه د پيغمبر د مسلي وارث د پيغمبر د مسلي پر سر پر يوه لس کلنه مسلمانان جلی باندې جنسي تيری کوي؟ نه هيڅ کله نه؛ دا کار زموږ ملا کړی دی، ځکه نو دوی د پيغمبر وارثان نه دي او...

ښاغلي ډاکتر زغم د ۲۰۱۶م کال د اگست په ۲۷مه او ډيرشمه نيټه په خپله پاڼه کې د خپلې «وصیت» نامې او

د هغې په باب د ځينو خلکو د مثبتو او منفي نظرياتو په **ځواب** کې د «يو څو لازمي خبرې» تر سر ليک لاندې د ځواب په خپرولو سره خپل ځان وژلی، خپل ځان قرباني کړي او خپل ځان مړ گنلی، خپل سر يې په لاس کې ونيو، د پيريو، پيريو سکوت يې مات کړ او د هغه چا او هغو اصولو پر ضد يې د بغاوت جنډه جگه کړه چې له اوږدو مودو راهيسې زموږ د خلکو او ټولني پر ذهن باندې لکه خپسه، هيوالا او بلا حکومت کاوه او کوي يې.

زه که رښتيا و وایم چې د ډاکتر زغم خبرې زما د زړه خبرې دي او دا ډيره موده ما خپله د ځان سانسورۍ په سلسله کې ځان ځنډې ته نيولی و او ډيرې خبرې مې په زړه او ذهن کې د يو لوی او دروند بار په توگه په خپله ساتلي وي، تر څو چې د ډاکتر محب، د زغم غږ ونرید، چغه يې اوچته شوه او دا دی آزانگي يې پسې جگيرې او روانې به وي، څو د ټولو خلکو او نړيوالو غوږونو ته ورسيرې.

د پاڼو شميره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پاڼوالی د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ

ما و نه غوښتل چې د ډاکټر زغم د بغاوت د چغې ځواب په فیسبوک کې په یو: «وا، وا» باندې ور لاند کړم او یا خپل زړه په یو لنډ کامنت کې ور ته تش کړم، نو مې وغوښتل چې لومړی ډاکټر زغم ته و وایم: د جهالت، تیاري او نا پوهی پر ضد ستا د غږ او بغاوت ملاتړ کوم او بیا دې که خوښه وه دا لیک او د بغاوت دا ناره به له ټولو افغانانو سره د شریکولو په غرض په نورو آدرسونو کې هم خپاره کړو. د دې کار د تر سره کیدو له پاره، زما او ډاکټر زغم په منځ کې دا دوه مسیجونه لارل، راغلل:

أصف بهاند:

«ډاکټر صاحب درناوی مې ومنه!

تاسو دې خدای خپلو بچو، مور، هغې ټولني او خلکو ته چې ته یې پیژني، تر ډیرو پورې ژوندی لري. ستاسو د وصیت له لوستلو نه وروسته، او په تیره د وصیت په باب د مثبتو او منفي نظریاتو په باب مو کوم ځواب چې لیکلی دی، د دې کړینو په لوستلو سره، تاسو نه یوازې زما، بلکې د ډیرو خلکو د زړه خبرې لیکلي دي، تاسو یو بغاوت کړی، په ځانځاني ښامار کې د مجروح له بغاوت هم ستر بغاوت، تاسو زموږ پر ټولنه باندې د یوې حاکمې بلا او هیولا په مقابل کې بغاوت کړی دی او...

تاسو د ستر استبداد، ناروا او جبر پر ضد د مبارزې غږ اوچت کړی دی او زه در سره یم. که مو خوښه وي زه به ستاسو وصیت او د خلکو په مقابل کې ستاسو ځوابیه خبرې له خپلې یوې مقدمې سره په افغان جرمن آنلاین ویبسایت کې هم خپاره کړم».

ډاکټر محب زغم:

«سلامونه قدرمن استاده!

ډېره مننه چې ما ته مو ډاډ راکړ. نور نو چوپ نه شوم پاتېدای. دوی یو، یو رانه وژني او مور غلي ورته گورو چې کله به زموږ وار رسېږي .

که تاسې لیکنه پرې وکړئ مهرباني به مو وي.»

دا دی له پاسنۍ مقدمې او څو لنډو خبرو نه وروسته تاسو درانه لوستونکي را بولم د ډاکټر محب زغم وصیت لیک ته او ورپسې یې د ځینو دوستانو د منفي او مثبتو نظریاتو په ځواب کې نورو توضیحاتو ته:»

زما وصیت

ډېره موده کېږي چې زړه مې غواړي خپل وصیت ولیکم. فکر کوم اوس یې وخت دی ځکه ناڅاپي مرگونه دومره ډېر شوي دي چې هره شېبه مو د مرگ احتمال شته. نو اوس به یې ولیکم.

زما گرانو ورونو او ملگرو! زما د ژوند اصلي پانگه دوه شیان دي: تاسې او زما لیکنې. نو دا مې پر تاسو دین دی چې زما وصیت به ټکي په ټکي عملي کوئ:

۱- زما جنازه به تر هدیرې پورې په موټر کې وړئ. په ژوند کې مې هڅه کړې ده چې د چا پر اوږو بار نه شم او نه غواړم چې مری مې د چا پر اوږو بار شي.

۲- ملا به مې جنازې ته نه پرېږدئ.

خدای ته وگورئ دا مه راولئ

ما ته دا توره بلا مه راولئ

مینه مذهب زما او کرکه د ده

زما جنازې ته ملا مه راولئ

۳- لا ماشومان وو چې پلار به مې ویل: «چې هرڅه کېږئ، پخپله شی. ما ته به نه گورئ. زه به د هېچا دروازي ته ونه درېږم چې زوی مې کامیاب کړه، زوی مې مقرر کړه...» زه او زما ورونه چې هرځای ته رسېدلي یو، په خپل مټ رسېدلي یو نو بله دنیا به مې هم پخپله جوړوم. مه راته دعا کوئ، مه ختم او خیرات راپسې کوئ. زه د هېچا دعا ته ضرورت نه لرم.

۴- که زما د بدن هر غړی د بل انسان په درد لگېده، ورپېکړئ. خدای دې وکړي چې تر هغه وخته پورې په وطن کې د غرو د پیوند امکانات برابر شي. زه نه غواړم چې کاري شیان له ځانه سره خاورو ته یوسم. زړه، یڼه،

د پاڼو شمیره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلپیکنې د لیکنیزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څېر و لولئ

پښتورگي او سترگي مي که د چا په کار بدل، ورته ډالی يې کړی.

۵ - ليکنې مي ټولې په کمپيوټر کې خوندي دي. ويې گورئ، که د کار خبرې په کې وي، چاپ يې کړی.

۶ - د دنيا متاع ډېره نهلرم. يو عادي کور او يو موټر لرم. داسې څه نهلرم چې اولادونه مي ورباندې بسيا شي. له پلاره هم څه راته نهدي رسېدلي او نه يې غواړم. وروڼو ته مي دا وصيت دی چې زما له مرگه وروسته دي دا موټر خرڅ کړي او په پيسو يې د کور دويم چت راته جوړ کړي. کورنۍ به مي دويم چت کې اوسېږي او د کور لومړی پور دي چا ته په کرایه ورکړي. مېرمن مي په کمو پيسو د کور په چلولو ښه پوهېږي. د کور په کرایه به گوزاره وکړي.

۷ - له خپلو هغو دوستانو چې په دولت کې کار کوي، هيله کوم چې زما مېرمن دي په يوه مکتب يا دارالمعلمين کې د معلمي په توگه مقررې کړي. دا يوازي د ځان لپاره نه غواړم، بلکې د ولس لپاره يې هم غواړم. مېرمن به مي بهترينه معلمه وي. هغه اوس د ښوونې او روزنې پوهنتون د وروستي سمسټر محصله ده. د نمر و اوسط يې تر ۹۰ فيصده پورته دی. که مقررې شي، معاش به يې د کور په چلولو کې ورسره مرسته وکړي او مطمئن يم چې شاگردانو ته به يې ډېر خیر ورسېږي.

۸ - زمانو ته مي هماغه د پلار خبره کوم. د هېچا لاس او جيب ته مه گورئ. که مو نه درلوده، سپوره ډوډی وخورئ خو له چا مرسته مه غواړئ .

- محبوب الله جانه، ته د پيلوټې شوق يې نو درسونو ته اړم شه، انگليسي او ساينسي مضمونونه بايد سم زده کړي. په وطن کې د پيلوټې کورسونه نشته خو په هند، سينگاپور او نورو ملکونو کې شته. له ما نه پيسې درته نهدي پاتې چې په دې کورسونو کې داخله وکړئ. نو ته پخپله وگوره، که داسې چانس درته برابر شو چې هم کار وکړي، هم تحصیل چې د پوهنتون خرڅ پخپله پيدا کړي نو ښه به وي. که داسې نه کېدل نو دويم شوق دي وپاله، کمپيوټر ساينس ولوله. زما دغه کمپيوټر دي ستا وي، په همدې کمپيوټر تمرين وکړه. وروڼو سره به جنگ نه کوي. غښتلی هغه نه دی چې د مټ زور لري، غښتلی هغه دی چې حوصله لري او له خلکو سره په مينه چلېږي.

- روښان جانه او رښتین جانه! تاسو به هروخت ويل چې غواړئ تاجران شئ. که همداسې وشول نو هېڅکله به خيانت نه کوي، دروغ به نه وايي، بدل شي به د اصلي په نوم نه خرڅوي. لږ وکتی خو په انساني لاره يې وکتی. - محیب الله جانه! زما نه شتون به دي ډېر وځوروي خو ته مه خپه کېږه. ته ډېر هوښيار او بيداره هلک يې نو درسونه دي سم لوله. چې لوی شوې بيا د هغو خلکو پر ضد مبارزه وکړه چې د ماشومانو ميندې او پلرونه وژني. ۹ - نظيفه جانې! تا راسره د ژوند هر خواږه او تراخه وزغمل. مننه کوم چې ښه کورنۍ ژوند دي راپه برخه کړ. مطمئن يم چې زما په نه شتون به کورنۍ سمه اداره کړي خو اولادونو سره به په نرمه چلېږي. تر دې دمه چې زه وم که به تا کله خپه کول، زما خوا ته به راغلل خو تر دې وروسته به چا ته ورځي؟ ژوند ډېر سخت مه نيسه، په ورو خبرو هلکان مه رته. ته بايد هم د مور مينه ورته ورکړي او هم د پلار مينه.»

يو څو لازمي خبرې

۱ - هابلې ورځ مي خپل وصيت خپور کړی و. ډېر ملگري ورته ژرلي وو يا افلاً خپه شوي وو. ډېرو عزيزانو له مينې او خواخوږۍ ډک کامنتونه کړي وو او ځينو يارانو خو ټيلفونونه هم راته وکړل. زه د دوی د مينې پرورې يم. ستاسو له هرې خبرې نه جار، ستاسو د اوبښکو له هر څاڅکي نه جار. بخښنه غواړم چې دردولي مي ياست.

۲ - ځينو بيا نيوکه کړې وه چې ولي مي ملا له خپلې جنازې منع کړی او ولي مي هغه توره بلا بللی دی. ځينو ويلې دي چې ملايان خو د انبياوو وارثان دي، تا ولي ورته سپکاوی کړی دی. يوه خبره دي واضحه وي چې دين او ملا سره جلا شيان دي. ملا هماغه څوک دی چې امان الله خان يې پسې واخيست او مور يې د تمدن له مزله کلونه شاته پرېښودو. ملا هماغه کس دی چې له هرې نوي پديدې سره يې دښمني کړې ده. يو وخت د برتانوي هند ملايانو ويل په رېلگادي کې سفر حرام دی. طالبان د ملايانو عيني مثال دی. دوی به ټلويزيون، عکس، فلم ... ناروا بلل، دوی زرگونه افغانان د عکسونو د ساتلو يا اخيستلو په جرم و هلي ډبولي دي خو نن پخپله کامري و الا موبايلونه لري، د خپل وحشت فلمونه ډکوي او خپروي يې. ملا د انسان د نېکمرغۍ او خوشحالی دښمن دی، ملا يوازي کرکه پېژني او کرکه خپروي. وگورئ، ملا هغه څه حرام گڼي چې يې په اړه په قران او حديث کې هېڅ صريح حکم نشته، دا هغه څه دي چې خلک خوشحاليو خو ملا يې ردوي، مثلاً موسيقي او د نورو جشن لمانځل. برعکس هغه څه چې انسان ځوروي او په دين کې صريح احکام ورته نه لرو، دوی يې تاييدوي نو د ملا خبره حتمي نه ده چې د دين خبره هم وي بلکې د دين هغه تعبير دی چې د ده خوښ شوی دی حال دا چې د دين نور تعبيرونه هم شته او لا کېدای شي. ملا د تمدن دښمن دی. ملا هغه څوک دی چې زموږ په وطن کې د ويني ټوپولو جواز ورکوي. دلته چې څومره مرگونه کېږي، د ملا په خوله کېږي. د خپلې سيمې ملايان وگورئ، کوم يو يې د طالب جنایتونه غندلي دي؟ روغ ملايان به هم وي

د پاڼو شميره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلېکنې د ليکنيزې ښې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په خیر و لولی

خو لکه په ورو کې مالګه ځکه خو زه نه غواړم چې جنازه مې یو ملا وکړي. د جنازې لمونځ د هر چا زده دی او هر څوک یې کولای شي.

۳ - ما لیکلي وو چې مه راته دعا کوئ، مه راپسي ختم او خیرات کوئ، زه د هېچا دعا ته ضرورت نلرم. په دې اړه ځینو لیکلي وو چې دعا او خیرات شرعي چارې دي او دا له شرعي سره مخالفه خبره ده. ځینې ملګري وايي دا تکبر دی. خو زه متکبر نه یم. له کبره امان غواړم، نه یوازې په وینا کې بلکې په عمل کې هم. فکر نه کوم چې زما ملګري دې تر اوسه د تکبر نښې راکې لیدلې وي. تر دغو خبرو مخکې مې لیکلي وو چې پلار مې په ماشومتوب کې راته ویلي وو چې هرڅه کېږي، پخپله به کېږي. ما خپله دنیا پخپله جوړه کړې ده او آخرت به مې هم پخپله جوړوم. که جنت گټم، پخپله به یې گټم، نه د چا د دعا په برکت. ځکه چې زه د خدای په عدالت باورمن یم. خدای تر ټولو عادل ذات دی. که زه په گناهونو کې غرق اوسم او خدای مې ستا د دعا په خاطر وبخښي، د هغه عدالت تر پوښتنې لاندې راځي. دلته په هر قاتل پسي زرگونه بلکې لکونه خلک دعاوې کوي نو که خدای دغه دعاوې قبلوي، عدالت به یې نه وي کړی. البته د گناه په اړه زما نظر متفاوت دی. زما په باور هر دین د دې لپاره راغلی چې د انسانانو ترمنځ انساني روابط تأمین کړي. د هر دین لوی مقصد دا وي چې انسان له وحشته راوگرځوي، انسان پرې نه ږدي چې د بل حق وځوري، پر بل تېری وکړي، بل وځوروي ... (مباش در پی آزار و هر چه خواهی کن/ که در طریقت ما غیر از این گناهی نیست). ما قتل نه دی کړی، د چا حق مې نه دی خوړلی، پر چا مې تېری نه دی کړی، غلامی نه دی کړی. له بلې خوا باور لرم چې واره گناهونه به خدای پخپله راته بخښي ځکه چې رحمان او رحیم دی او که مې داسې څه کړي وو چې د بخښلو نه وو، حاضر یم چې جزای یې وگالم. دې سره د خدای عدالت او انصاف هم تحقق مومي.

۴ - ځینې کسان سخت پارېدلي وو. زه به همدومره ورته وایم چې:

ته مې گمراه بوله خو زه ستا په لاره نه درځم
ما پېرې لیدلې د جانان کلي ته لارې دي

پای

د پاڼو شمېره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ